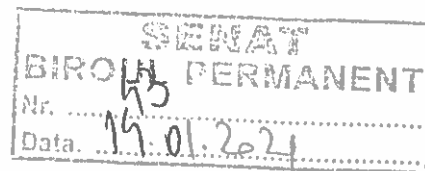
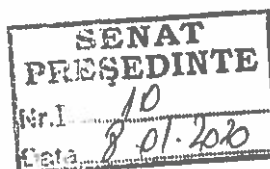

MINISTERUL JUSTIȚIEI

B.P. Anuș

Nr. 32/80644/2019/05.01.2020

Către: Doamna Anca Dana DRAGU

Președintele Senatului României

Ref: Măsurile privind implementarea recomandărilor adresate României de către Grupul de State împotriva Corupției (GRECO)

Stimată Doamnă Președinte,

În cadrul celei de-a 83-a Reuniuni Plenare GRECO (organizate la Strasbourg, în perioada 17-21 iunie 2019), au fost adoptate, cu privire la România, Raportul interimar de conformitate aferent rundeii a patra de evaluare a organismului anticorupție al Consiliului Europei și Raportul de follow-up la Raportul ad-hoc (conform Regulii 34 din Regulile de Procedură ale GRECO).

Referitor la stadiul implementării recomandărilor adresate României în cadrul rundeii a patra de evaluare, prin Raportul interimar de conformitate menționat anterior, GRECO a constatat că România a implementat satisfăcător sau a tratat în mod satisfăcător patru din cele treisprezece recomandări cuprinse în Raportul de evaluare, trei din celelalte recomandări sunt parțial implementate, iar șase rămân neimplementate.

Astfel, GRECO a concluzionat că nivelul de conformitate cu recomandările rămâne „global nesatisfăcător” în sensul Regulii 31 paragraful 8.3 din Regulile de Procedură. Potrivit paragrafului 2 i) al Regulii 32, GRECO a solicitat șefului delegației României să prezinte un raport privind acțiunile întreprinse pentru implementarea recomandărilor în curs până în data de 30 iunie 2020, termen care a fost prelungit până la data de 31 decembrie 2020.

Prin adresele nr. 28/80644/2019/05.11.2020 transmise către Camera Deputaților și Senatul României, MJ a solicitat comunicarea stadiului implementării recomandărilor adresate RO care sunt de competența autorității legiuitoare, solicitări la care MJ nu a primit răspuns.

Recomandările formulate de GRECO referitoare la România care, potrivit rapoartelor invocate anterior, au rămas parțial implementate sau neimplementate, și care apreciem că vizează Senatul din perspectiva integrității referitoare la membrii Parlamentului, sunt următoarele:

- GRECO a recomandat îmbunătățirea transparenței procesului legislativ (i) prin dezvoltarea în continuare a regulilor privind dezbaterile, consultările și audierile publice, incluzând criterii pentru un număr limitat de circumstanțe în care să fie ținute ședințe secrete și asigurarea implementării acestora în practică; (ii) prin evaluarea practicii existente și revizuirea în consecință a regulilor pentru a asigura publicitatea în timp util a proiectelor legislative, amendamentelor la aceste proiecte, precum și a agendelor și rezultatelor ședințelor comisiilor, și pentru a asigura termene adecvate pentru depunerea amendamentelor și (iii) prin luarea măsurilor corespunzătoare pentru ca procedura de urgență să fie aplicată cu titlu de excepție într-un număr limitat de circumstanțe. - (recomandare comună ad-hoc și runda a patra) - neimplementată;

- GRECO a recomandat (i) dezvoltarea unui cod de conduită pentru membrii Parlamentului și (ii) asigurarea existenței unui mecanism de respectare a acestuia atunci când este necesar. - parțial implementată;
- GRECO a recomandat adoptarea de măsuri pentru (i) a clarifica implicațiile pentru membrii Parlamentului ale prevederilor existente în materia conflictelor de interese indiferent dacă un astfel de conflict poate fi pus în lumină și de către declarațiile de avere și de interese și (ii) a extinde definiția dincolo de interesele financiare personale și (iii) a introduce o cerință de dezvăluire ad-hoc atunci când un conflict între anumite interese private ale unui membru al Parlamentului poate apărea în raport cu o chestiune aflată în lucru în procedurile parlamentare - în plen sau în comisii - sau în altă activitate legată de mandatul acestuia. - neimplementată;
- GRECO a recomandat stabilirea unui set robust de restricții cu privire la cadouri, ospitalitate, favoruri și alte beneficii pentru parlamentari și asigurarea că un astfel de sistem este înțeles și aplicat în mod corespunzător. - neimplementată;
- GRECO a recomandat introducerea de reguli privind modul în care membrii Parlamentului să interacționeze cu lobby-iști și alți terți care încearcă să influențeze procesul legislativ. - neimplementată;
- GRECO a recomandat analiza și îmbunătățirea sistemului de imunități al parlamentarilor în exercițiu, inclusiv al aceluia care sunt și actuali sau foști membri ai Guvernului, inclusiv prin reglementarea unor criterii clare și obiective privind deciziile de ridicare a imunității și prin renunțarea la necesitatea ca organele de urmărire penală să înainteze întregul dosar. - parțial implementată (implementată de către Camera Deputaților, soluție care poate fi utilizată și de către Senatul României, aspect agreat și de GRECO la reuniunea din iunie 2019);
- GRECO a recomandat ca autoritatea parlamentară să înființeze pentru membrii săi (i) un sistem de consiliere prin care parlamentarii să poată solicita sfaturi în materie de integritate și (ii) să ofere formare specializată și regulată cu privire la implicațiile normelor existente și a celor care vor fi adoptate în materia prezervării integrității parlamentarilor, inclusiv viitorul Cod de conduită. - neimplementată.

În acest context, retransmitem în anexă lista recomandărilor privind integritatea membrilor Parlamentului însoțite de o serie de propuneri și exemple de bune practici utilizate de alte state părți la GRECO (transmise și prin adresele nr. 22/80644/2019/22.04.2020), care pot fi avute în vedere în determinarea modului optim de transpunere a recomandărilor restante.

Având în vedere investirea noului Parlament la data de 21 decembrie 2020, precum și faptul că din totalul de 9 recomandări ale GRECO apreciate ca parțial implementate sau neimplementate, 7 vizează integritatea membrilor Parlamentului, propunem reluarea demersului de implicare a Parlamentului în implementarea recomandărilor restante și vă adresăm rugămintea de a ne comunica eventualele măsuri întreprinse până la data de 29 februarie a.c., pentru a le putea valorifica cu ocazia reuniunii plene a GRECO din perioada 22 - 26 martie 2021.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Menționăm că o adresă similară a fost transmisă și Camerei Deputaților.

Pentru detalii suplimentare, desemnăm ca persoană de contact pe domnul Sorin TĂNASE, șeful delegației României la GRECO, telefon 0372041060, fax 0372041061, e-mail stanase@just.ro.

Cu deosebită considerație,

Stelian - Cristian ION

Ministru Justiție

Propuneri și bune practici privind măsurile de implementare a recomandărilor
formulate de GRECO

Recomandările referitoare la România care au rămas parțial implementate sau neimplementate și care vizează Senatul din perspectiva temei referitoare la prevenirea corupției cu privire la membrii Parlamentului sunt următoarele:

- GRECO a recomandat îmbunătățirea transparenței procesului legislativ (i) prin dezvoltarea în continuare a regulilor privind dezbaterile, consultările și audierile publice, incluzând criterii pentru un număr limitat de circumstanțe în care să fie ținute ședințe secrete și asigurarea implementării acestora în practică; (ii) prin evaluarea practicii existente și revizuirea în consecință a regulilor pentru a asigura publicitatea în timp util a proiectelor legislative, amendamentelor la aceste proiecte, precum și a agendelor și rezultatelor ședințelor comisiilor, și pentru a asigura termene adecvate pentru depunerea amendamentelor și (iii) prin luarea măsurilor corespunzătoare pentru ca procedura de urgență să fie aplicată cu titlu de excepție într-un număr limitat de circumstanțe - (recomandare comună ad hoc și runda a patra) - neimplementată;

În raportul interimar de conformitate, GRECO reamintește că recomandarea indicată anterior nu a fost implementată deoarece România nu a întreprins nicio revizuire a regulilor și practicilor pentru a răspunde preocupărilor exprimate în recomandare. Printre altele, nu au fost adoptate norme clare pentru a limita numărul de circumstanțe în care pot fi ținute ședințe secrete, în timp ce utilizarea procedurilor de urgență a continuat.

În acest sens, apreciem că se pot avea în vedere următoarele aspecte:

- În ce privește transparența procesului legislativ, GRECO a apreciat că „există un drept discreționar excesiv al Parlamentului de a ține ședințe secrete chiar și în cazul ședințelor de plen.” Ca atare, actuala formulare a art. 120 din Regulamentul Senatului poate fi modificată prin prevederea expresă a unor criterii clare și obiective într-un număr limitat de circumstanțe în care să aibă loc ședințe secrete (spre exemplu, situația în care în ședință sunt puse în discuție informații clasificate);
- Realizarea unui material/raport de evaluare a practicii existente pentru a se stabili dacă are loc o publicitate în timp util a proiectelor legislative, amendamentelor la aceste proiecte, precum și a agendelor și rezultatelor ședințelor comisiilor, precum și adoptarea ulterioară a măsurilor necesare, identificate urmare analizării situației actuale, astfel încât să fie asigurate publicarea documentelor sus-menționate în timp util și termene adecvate pentru depunerea amendamentelor la proiectele de acte normative. GRECO a reamintit în raportul de conformitate adoptat în

decembrie 2017 faptul că „nu a existat o evaluare - după cum era de așteptat - a practicii și a termenelor de consultare și a limitării utilizării procedurilor de urgență; amendamentele excesiv de urgente, fără consultări adecvate, (...) rămân o problemă în România (...)”.

- Recurgerea la procedura de urgență să aibă loc în mod excepțional, sens în care poate fi utilă completarea Regulamentului Senatului (art. 111) cu indicarea expresă a circumstanțelor în care poate fi folosită o astfel de procedură, altele decât cele prevăzute la art. 112 din Regulamentul Senatului. Propunerea menționată este formulată ca urmare a constatării GRECO potrivit căreia „consideră că utilizarea procedurii de urgență în Parlament trebuie să fie supusă unor criterii clare, deoarece în mod inevitabil aceste proceduri accelerate reduc timpul necesar pentru consultări și discuții, cresc ricurile cu privire la calitatea legislației și afectează transparența de ansamblu a procesului legislativ.”

Cu titlu de exemplu, prezentăm următoarele măsuri din alte state membre ale GRECO, potrivit constatărilor din rapoartele adoptate de organismul anticorupție menționat:

Azerbaidjan (recomandare implementată satisfăcător): în ce privește organizarea de dezbateri publice există reguli detaliate, inclusiv referitoare la invitarea tuturor participanților la aceste dezbateri, care trebuie invitați cu cinci zile înainte de dezbateri ori cu trei zile înainte, în cazul procedurii accelerate.

Lituania: de regulă, ședințele plenare și cele ale comisiilor sunt deschise publicului și mass-media. Comisiile se pot întruni în ședință secretă în cazul în care sunt furnizate în timpul deliberării informații referitoare la un secret comercial sau de stat sau alte informații, iar utilizarea și furnizarea acestora sunt restricționate prin lege.

- GRECO a recomandat (i) dezvoltarea unui cod de conduită pentru membrii Parlamentului și (ii) asigurarea existenței unui mecanism de respectare a acestuia atunci când este necesar - parțial implementată;

În Raportul interimar de conformitate privind România, GRECO a salutat adoptarea, în data de 11 octombrie 2017, a unui Cod de conduită pentru membrii Parlamentului, arătând însă faptul că partea a doua a recomandării nu este încă implementată. Organismul anticorupție al Consiliului Europei a subliniat contradicțiile dintre prevederile art. 9 din Cod referitoare la procedura de soluționare a sesizărilor și prevederile art. 10 din actul normativ menționat referitoare la sancțiunile aplicabile.

Astfel, art. 9 din Codul de conduită reglementează o procedură specifică pentru soluționarea sesizărilor privind nerespectarea codului de conduită de către deputați și senatori, stabilind competența de soluționare a sesizărilor menționate în sarcina comisiilor juridice ale celor două Camere ale Parlamentului României. Articolul 10 din Codul de conduită, denumit „Sanțiuni”, prevede că „Sfera incompatibilității ori a conflictelor de interese, a interdicțiilor și a abaterilor disciplinare parlamentare, procedurile în materie disciplinară și aplicarea sancțiunilor sunt cele stabilite exclusiv prin cap. IV și XII din Legea nr. 96/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

Cele două capitole din Legea nr. 96/2006, invocate în art. 10 din Codul de conduită reglementează, la rândul lor, proceduri distincte aplicabile situațiilor de incompatibilități și conflicte de interese, precum și situațiilor de abateri disciplinare, proceduri care sunt desfășurate de organe / persoane diferite din cadrul Parlamentului (spre exemplu, Biroul

permanent al Camerei din care face parte deputatul și senatorul, Președintele de ședință, Comisia care are în competență analiza problemelor de disciplină).

Prin urmare, se pot avea în vedere următoarele aspecte:

- Pentru a se asigura claritatea și previzibilitatea Hotărârii nr. 77/2017 privind Codul de conduită al deputaților și senatorilor: stabilirea, în mod expres, a rolului Comisiilor juridice ale celor două Camere în soluționarea sesizărilor privind nerespectarea prevederilor Codului de conduită, în special din perspectiva competențelor și procedurilor reglementate deja în sarcina altor organe sau persoane de cap. IV și cap. XII din Legea nr. 96/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- Corelarea reglementărilor în vigoare, pentru a se asigura funcționarea corespunzătoare a mecanismului de respectare a Codului de conduită (spre exemplu, art. 51 din Legea nr. 96/2006 nu reglementează în sfera abaterilor disciplinare și încălcarea Codului de conduită).
- Procedura aplicabilă în cazul încălcării prevederilor Codului de conduită trebuie să fie reglementată în mod clar, astfel încât să fie previzibilă (spre exemplu, din perspectiva etapelor care se parcurg), putând fi stabilită posibilitatea ca organul competent în soluționarea sesizărilor privind nerespectarea Codului de conduită să se poată sesiza inclusiv din oficiu.
- Un alt aspect care trebuie stabilit în mod expres și clar se referă la rezultatul activității desfășurate de Comisiile juridice competente în soluționarea sesizărilor privind nerespectarea Codului de conduită (spre exemplu, sancțiunile care pot fi aplicate de aceste comisii, care trebuie să fie eficiente, proporționale și disuasive, sau faptul că acestea pot sesiza alte organe competente potrivit legislației în vigoare pentru a fi luate măsurile prevăzute de lege, posibilitatea aducerii la cunoștința publicului a faptelor de încălcare a Codului de conduită și a măsurilor luate pentru combaterea și prevenirea unor astfel de încălcări).
- Codul de conduită al deputaților și senatorilor ar putea să reglementeze în mod expres și posibilitatea desemnării unui consilier de etică pentru deputați și senatori, în vederea asigurării unei implementări corespunzătoare a Codului de conduită (a se vedea modelul suedez, mai jos).
- În vederea aplicării corespunzătoare a Codului de conduită de către membrii Parlamentului, acesta poate fi completat de realizarea unor îndrumări detaliate (eventual un ghid de aplicare a Codului, putând fi avut în vedere ca model Ghidul pentru judecători și procurori*, apreciat de GRECO). De asemenea, poate fi utilă și asigurarea unei revizuii periodice a Codului, în funcție de modificările legislative și necesitățile practice.

Cu titlu de exemplu, prezentăm și următoarele măsuri din alte state membre GRECO, potrivit constatărilor din rapoartele adoptate de organismul anticorupție menționat:

Lituania: Supravegherea conformității cu Codul și desfășurarea investigațiilor în caz de presupuse încălcări ale dispozițiilor acestuia sunt efectuate de către Comisia pentru etică și proceduri a Parlamentului. De asemenea, COEC (*the Chief Official Ethics Commission*) este competentă în ceea ce privește etica și comportamentul MP, poate acorda asistență

http://www.inm-lex.ro/fisiere/d_2010/Ghidul%20practic%20de%20etica%20profesionala%20pentru%20judecatori%20si%20procurori.pdf

metodologică privind punerea în aplicare a dispozițiilor Codului, din proprie inițiativă sau la cererea Comisiei pentru etică și proceduri, și poate transmite comisiei orice informație sau plângere privind conduita necorespunzătoare a politicianilor.

Grecia (recomandare implementată satisfăcător): codul de conduită adoptat de Parlament prevede și un mecanism de supraveghere și punere în aplicare de către un comitet permanent special, iar codul prevede și o listă de sancțiuni în cazul încălcării prevederilor sale, conform recomandării GRECO.

Suedia (recomandare implementată satisfăcător): a fost adoptat un cod de conduită al Parlamentului de către președinte, cei trei vicepreședinți, precum și de toți liderii grupurilor parlamentare, copii ale acestuia fiind distribuite tuturor membrilor Parlamentului. Codul este disponibil și pe paginile de intranet și internet ale Parlamentului; au fost organizate seminarii cu privire la implementarea codului pentru toate partidele parlamentare, activități care au demonstrat o largă susținere și o mai mare conștientizare și o cunoaștere a aspectelor reglementate prin Cod, care se referă la noțiunile de conflict de interese, interese financiare, mită și cadouri. Ghidul anexă la Cod detaliază aceste noțiuni și furnizează exemple concrete pentru ca prevederile Codului să poată fi puse în practică de către membrii Parlamentului.

- GRECO a recomandat adoptarea de măsuri pentru (i) a clarifica implicațiile pentru membrii Parlamentului ale prevederilor existente în materia conflictelor de interese indiferent dacă un astfel de conflict poate fi pus în lumină și de către declarațiile de avere și de interese și (ii) a extinde definiția dincolo de interesele financiare personale și (iii) a introduce o cerință de dezvăluire ad-hoc atunci când un conflict între anumite interese private ale unui membru al Parlamentului poate apărea în raport cu o chestiune aflată în lucru în procedurile parlamentare - în plen sau în comisii - sau în altă activitate legată de mandatul acestuia. - neimplementată;

Având în vedere constatările GRECO, pot fi avute în vedere următoarele aspecte:

- Prima parte a recomandării: rațiunea sa rezidă din constatarea GRECO potrivit căreia „legislația nu solicită explicit anunțarea *ad hoc* a conflictelor de interese pentru a permite o posibilă abținere de la luarea deciziei sau de la o anumită conduită.” GRECO mai precizează că din discuțiile purtate cu ocazia vizitei de evaluare „interlocutorii parlamentari au arătat că nu pot avea loc conflicte de interese cu privire la parlamentari întrucât incompatibilitățile sunt reglementate de o așa manieră încât exclud orice altă activitate profesională și, prin urmare, orice conflict de interese”; GRECO nu a fost de acord cu susținerea anterioară, și a precizat că „a indicat în mod repetat necesitatea ca țările să reglementeze și cu privire la parlamentari un cadru clar cu privire la modul de prevenire a conflictelor de interese și de gestionare a acestora atunci când apar.”

GRECO constată și că „Legea nr. 96/2006 cu privire la statutul deputaților și senatorilor conține o prevedere administrativă cu privire la conflictele de interese, care sancționează astfel de situații (art. 19). De fapt, aceasta este plasată în cadrul unui capitol care reglementează în principal incompatibilitățile și prevederile pe care ar trebui să le protejeze nu sunt specificate.”

Această parte inițială a recomandării ar putea fi așadar implementată prin modificarea/completarea Legii nr. 96/2006 prin introducerea unor instrumente de

prevenire a conflictelor de interese în cazul membrilor Parlamentului (de ex. prin obligația de a urma sesiuni periodice de informare și conștientizare în materie, desemnarea unei persoane/entități responsabile pentru consiliere și recomandări), a unor prevederi privind declararea potențialelor conflicte de interese pe parcursul mandatului, inclusiv a faptelor care constituie situații de conflict de interese, a unei proceduri clare și complete de declarare a acestor situații în cazuri *ad-hoc*. Eventuala sistematizare a tuturor prevederilor legale aplicabile membrilor Parlamentului în Legea nr. 96/2006, dublată de elaborarea de recomandări/ghiduri în materie ar asigura o mai mare previzibilitate și înțelegere a prevederilor legale în materie.

- A doua parte a recomandării: a fost formulată ca urmare a constatării GRECO, care amintește că asemenea conflicte (*de interese*) pot fi generate de o gamă de activități care pot fi desfășurate în timpul mandatului, fără a fi legate de opiniile politice exprimate sau de legiferare, în contextul managementului resurselor parlamentare, activității în circumscripții sau birouri parlamentare, grupurilor de prietenie sau cooperare parlamentară. Acestea se pot referi la interese care nu sunt direct financiare și nu sunt în mod necesar limitate la persoana parlamentarului. Partea a doua are așadar tot o componentă de modificare a cadrului legal, respectiv introducerea în Legea nr. 96/2006 a unei definiții legale exhaustive a conflictului de interese aplicabile membrilor Parlamentului, care să se aplice nu doar intereselor financiare directe, conform constatărilor GRECO menționate anterior.
- A treia parte a recomandării poate fi implementată, eventual, prin completarea Codului de conduită care să cuprindă și obligația de dezvăluire a conflictelor de interese ad-hoc atunci când apare un conflict între anumite interese private ale unui membru al Parlamentului și o chestiune aflată în lucru în procedurile parlamentare (în plen, comisii sau în altă activitate legată de mandatul acestuia) și a procedurii de soluționare a acestor situații.

Precizăm că multe state membre ale GRECO au pus un accent deosebit pe componenta de instruire, conștientizare a membrilor Parlamentului cu privire la situațiile generatoare de conflict de interese, ca atare pentru o implementare corespunzătoare trebuie avute în vedere și activități de acest gen.

Cu titlu de exemplu, prezentăm și următoarele măsuri din alte state membre GRECO, potrivit constatărilor din rapoartele adoptate de organismul anticorupție menționat:

Grecia (recomandare implementată satisfăcător): codul de conduită reglementează obligația membrilor săi de a informa președintele Parlamentului cu privire la orice situație ce ar putea genera conflict de interese în exercitarea atribuțiilor. Președintele Parlamentului trimite spre soluționare sesizarea comitetului permanent special, care audiază parlamentarul și, în cazul în care se apreciază că există un conflict de interese, formulează o recomandare Președintelui cu privire la măsura ce trebuie dispusă.

Irlanda: GRECO a apreciat faptul că sistemul irlandez de reglementare a conflictelor de interese este construit pe o abordare complementară, în sensul că acoperă atât conflictele potențiale care urmează să fie declarate pe baza unui format standard, la intervale regulate, cât și conflictele reale care fac obiectul unei raportări ad-hoc (înainte de un discurs, de vot etc.).

- GRECO a recomandat stabilirea unui set robust de restricții cu privire la cadouri, ospitalitate, favoruri și alte beneficii pentru parlamentari și asigurarea că un astfel de sistem este înțeles și aplicat în mod corespunzător. - neimplementată;

Atât în Raportul de conformitate, cât și în Raportul interimar de conformitate, GRECO a arătat că dispozițiile articolului 8 din Codul de conduită al deputaților și senatorilor nu explică dacă obligația „să declare orice cadouri sau avantaje primite în exercițiul funcției” servește unui anumit scop cum ar fi controlul și aprobarea, și dacă anumite cadouri sunt interzise/admise în anumite condiții și/sau trebuie returnate sau transferate în proprietatea Parlamentului.

Prin urmare, se poate avea în vedere completarea Codului de conduită prin preluarea procedurii prevăzute de Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, legea cadru în materie, și din Regulamentul de aplicare a Legii (Hotărârea Guvernului nr. 1126/2004). Codul de conduită trebuie să includă norme materiale (cu precizarea că obligația de declarare trebuie să includă și avantajele, nu doar cadourile primite în exercițiul funcției) și procedurale pentru o implementare completă a Recomandării GRECO.

De asemenea, completarea Codului de conduită trebuie și în acest caz dublată de o conștientizare/informare pe scară largă a membrilor Parlamentului, care poate fi realizată prin distribuirea de exemplare tipărite, publicarea pe pagina de internet, sesiuni comune cu Agenția Națională de Integritate etc.

Cu titlu de exemplu, prezentăm și următoarele măsuri din alte state membre ale GRECO, potrivit constatărilor din rapoartele adoptate de organismul anticorupție menționat:

Finlanda (recomandare implementată satisfăcător): au fost modificate Regulile de Procedură și Codul de Conduită ale Parlamentului, pentru a acoperi cadourile în sens generic, inclusiv beneficii de orice fel, inclusiv forme speciale de beneficii precum bilete de intrare sau excursii plătite de terțe persoane; membrii Parlamentului sunt obligați să declare cadourile care depășesc o anumită valoare într-un registru disponibil publicului, iar în cazul în care există dubii cu privire la valoarea cadourilor, aceasta este stabilită de o comisie specială.

Albania: Definiția cadourilor este cuprinzătoare și acoperă nu numai banii, depozitele și împrumuturile, dar și favorurile, cum ar fi invitații la recepții, servicii gratuite sau reduse, divertisment, transport, vacanțe, burse și asigurări. Procedura de declarare și raportare a cadourilor este clar determinată și supusă supravegherii din partea autorităților din interiorul și din afara Parlamentului. În cazul încălcărilor, pot fi aplicate sancțiuni suficient de disuasive.

- GRECO a recomandat introducerea de reguli privind modul în care membrii Parlamentului să interacționeze cu lobby-iști și alți terți care încearcă să influențeze procesul legislativ. - neimplementată;

În Raportul interimar de conformitate, GRECO a constatat că nu s-au produs evoluții semnificative în ceea ce privește implementarea prezentei recomandări. Precizăm că, în vederea implementării poate fi operaționalizat la nivelul Parlamentului Registrul Unic al Transparenței Intereselor (RUTI) utilizat de către Guvern. O altă variantă ar putea fi completarea Codului de conduită cu o procedură de raportare care să transparentizeze eventualele contacte dintre membrii Parlamentului și persoanele/societățile/organizațiile neguvernamentale care își promovează interese legitime prin întâlniri sau alte contacte cu membri ai Parlamentului.

- GRECO a recomandat analizarea și îmbunătățirea sistemului de imunități al parlamentarilor în exercițiu, inclusiv al aceluia care sunt și actuali sau foști membri ai Guvernului, inclusiv prin reglementarea unor criterii clare și obiective privind deciziile de ridicare a imunității și prin renunțarea la necesitatea ca organele de urmărire penală să înainteze întregul dosar - parțial implementată (implementată de către Camera Deputaților, soluție care poate fi utilizată și de către Senatul României, aspect agreat și de GRECO la reuniunea din iunie 2019).

Prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 23/2019 a fost modificat Regulamentul Camerei Deputaților aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, cu modificările ulterioare, inclusiv art. 219 referitor la imunitatea parlamentară. Ca atare, prevederile art. 219 din Regulamentul Camerei pot fi replicate în cuprinsul art. 186 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea nr. 28/2005, cu modificările ulterioare. Precizăm că la reuniunea din iunie 2019, GRECO a salutat modificarea Regulamentului Camerei Deputaților, apreciind că aceasta este o soluție aplicabilă și în cazul Senatului.[†]

- GRECO a recomandat ca autoritatea parlamentară să înființeze pentru membrii săi (i) un sistem de consiliere prin care parlamentarii să poată solicita sfaturi în materie de integritate și (ii) să ofere formare specializată și regulată cu privire la implicațiile normelor existente și a celor care vor fi adoptate în materia prezervării integrității parlamentarilor, inclusiv viitorul Cod de conduită. - neimplementată.

În Raportul interimar de conformitate GRECO a arătat că nu au fost luate măsuri pentru formarea și conștientizarea membrilor Parlamentului cu privire la normele de menținere a integrității lor, inclusiv cu privire la Codul de conduită.

Având în vedere recomandarea GRECO, precum și importanța unei înțelegeri corecte a normelor legale în materia integrității și a consecințelor pe care le implică nerespectarea lor, se poate lua în considerare stabilirea la nivel intern, a unui sistem de consiliere prin care deputații să poată solicita sfaturi în materie de integritate (inclusiv cu asigurarea confidențialității consilierii, în ipoteza în care deputatul în cauză solicită aceasta), precum și asigurarea formării specializate și regulate cu privire la implicațiile normelor existente și a celor care vor fi adoptate în materia prezervării integrității parlamentarilor (inclusiv cu privire la Codul de conduită). Menționăm că nu este neapărat necesar ca persoana/persoanele desemnate să realizeze activități de consiliere să fie membri ai Parlamentului.

În acest sens, se poate avea în vedere completarea Codului de conduită/Regulamentului Senatului cu prevederi exprese privind procedura aferentă consilierii deputaților și obligativitatea formării periodice și regulate a acestora, inclusiv în materia integrității. Și în ce privește această recomandare, GRECO pune mare accent pe activitatea de formare și conștientizare.

Cu titlu de exemplu, prezentăm următoarele măsuri din alte state membre GRECO, potrivit constatărilor din rapoartele adoptate de organismul anticorupție menționat:

[†] Paragraful 54 din Raportul interimar de conformitate privind România - runda a patra de evaluare, din iunie 2019: „GRECO ia act cu satisfacție de modificările aduse Regulamentului Camerei Deputaților, care conține în prezent criterii și proceduri pentru înlăturarea imunității parlamentare a membrilor Parlamentului, inclusiv a celor care sunt și membri ai Guvernului. Deși amendamentele se referă numai la Camera Deputaților și nu au fost adoptate dispoziții similare în Regulamentul Senatului, în opinia GRECO, acesta este un pas în direcția corectă. (...)”

Irlanda: Membrii Parlamentului (MP) pot solicita sfaturi de la Comisiile privind interesele membrilor. Acest mecanism este destinat să fie folosit ca o procedură de prevenire pe care membrii o pot folosi în cazul în care există îndoieli cu privire la o dispoziție a normelor deontologice. Deși nu există obligația de a solicita consiliere, odată ce un astfel de sfat este dat, un membru trebuie să se conformeze acestuia.

Germania: La începutul fiecărui mandat electoral, se trimite o scrisoare MP prin care li se atrage atenția asupra obligațiilor lor legale. Aceasta este însoțită de o broșură care conține instrumentele de reglementare relevante, note explicative și formularul care urmează să fie utilizat de MP pentru a prezenta informații despre activități și venituri. La sfârșitul formularului, MP sunt, de asemenea, instruiți să declare fiecare modificare ce intervine pe viitor. În plus, toate regulile, formularele și alte documente referitoare la Codul de conduită pot fi găsite într-o secțiune dedicată a Intranetului Bundestag. GRECO apreciază canalele de informații de mai sus ca fiind instrumente cuprinzătoare și la îndemână pentru a atrage atenția MP cu privire la standardele de conduită existente.

Statele Unite ale Americii: GRECO a constatat pe parcursul procedurii de evaluare că toate regulile, manualele, statutele și regulamentele referitoare la conduita MP sunt publicate pe internet. Toți noii membrii ai Congresului sunt obligați să participe la programe de formare inițiale privind aspectele de etică. În plus, Comisiile de etică asigură o formare continuă în această materie. Membrii care nu finalizează sesiunile de formare obligatorie sunt supuși procedurilor disciplinare.